

NOVININE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto vsakoml na njegov naslov 6 K.
Sküpaó v edno fare . . . . . 4 K.
Cena Novin v Ameriko je na leto . . . . . 12 K.
Cena ednega drobca je doma 6 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

vp. pleb. v Crensovolh, CSERFÖLD, Zalamegye.
K tomul se more pošilati naročnine l vól doplati, nej
pa v tiskarno.

Vsi naročniki tak domači kak ameríkanski
dobijo k NOVINAM brezplačno vsaki mesec
„Marijin List“ i na konci leta „Kalendar
Srca Jesušovoga.“

Povnoženje krüha.

Tak je popisano v Evangeliumi: „Vzéo je záto Jezuš krühe i kda bi hválo dao, razdelo je sedécím. Prispodobno i z ribe, keliko so šteli.“ (Ján. 6., 11.) Ne čüdo, ka so ga šteli za krála postavíti. Najeli so se, pa kda je človek sí, te je dobre vole. Ešče takší se rad smeje sí, kí je inda vsikdár kísiloga obráza. Hej, da bí se njím te Jezuš podao pa bi se dao za krála odebralí z tov pogodbov, ka dokeč človek bo na zemlí, tečas de tú kralüvao i krüh dávao vsakoml, kí de njega poslušao, kak bí nám zdaj dobro slo etí na zemlí!

Da je pa ne šteo. On je drügi posel meo. Zato je odišeo na breg. On sám. Ove vse tú povrgao, naj znájo, kak teško je brezi njega. Samo na drügi dén se je pokazao pa te so ga več ne tak vesélo goripríjali, ár je te od krüha večnoga življenja gučao. Z večnim življenjom smo pa mí ljudje tak, ka kak štéc je lepo, lí bi vsakí nás, kak náj-kesnej mogoče, rad tá prišeo.

Ráj se mantrámo tú na zemlí brezi krüha pa hodímo z žalostnim obrázom, kak či bí pelín píli vsaki dén pa pozábímo, ka kí je odišeo na breg sám, je záto z namí pa zná naše nevole íno ka ešče mámo na svéti, je vse njegov dobrotíven dár.

Pa od toga mi príde prípovest na pamet, štero sam čteo. Bio je — prej — mož, kí je túdi meo svoj slúž pa svoj vsakdenéšnji krüh pa je vsaki dén hválo dáo za njega Bogi íno ga je častio, kak krála svojega. Líki na ednok se je vse premenílo okoli njega. On je spadno dolí z stávbe, kde je delao, kak zídár, ležao je v bolníšnici pol leta, žena z decov je pojela gori teško príšparaní penez, ešče na posodo je mogla vzéti, ka so dale živeli. Pa kda se je on ozdravo, je pozábo hválo

datí Bogí za novo zdrávje, brídka žalost njemí je zasela srce, z povišnenov glavov i tužním obrázom je hodo kak pošást po svojoj híži, ár se njemí tak vídílo, ka je Bog odišeo od njega na breg, na svoje vísočine pa zdaj več nemára za njega.

Pobožna žena je vpamet vzéla to pa to jo je bole bolelo, kak njéno síromaštvo. Teško sí je zdíhávala vnogokrát k Bogí za pomoč pa vnogo noč so njoj tekle vroče suzé po lícaj za dúšo i zadovolnost možá. Na zádne je on túdi vpamet vzeo njéno žalost, íde za njov, pa kak ona z híže šcé stopítí jo zadrží nad pragom z razprestrelímí rokámí rekoč: „Lüba ženica, ne pústím te vó, dokeč mí ne poveš, ka tí je.“ Ona si pa teško zdehne pa právi: „Teško senjo sam mela nocoj“. Senjalo se mí je, ka je lübi Bog vmro pa so njemí vsí angelcí príšli na sprévod.“ — „Oh tí drnda, se njoj nasmejé mož, kak se moreš na tak noro senjo žalostíti, vé pa znáš, ka Bog ne merjé, ka on na veke živé!“ — „Te pa živé naš stárl Bog?“ Ga píta ona. „Kak bi pa mogla nad tem dvojtí, se zná, ka živé“, njoj právi on. „Aj, jaj, moj lübi mož, pa či On živé, zakaj se pa te ne vúpamo bole v njem?“ Se nasmejé ona pa na to se smeje túdi on z sladkím smejom, kak že dugo ne, pa blázeno vúpánje i boží mír si znova nájdeta pot v njegovo srcé.

Čüjete možje i žene, starci i deca! Čüjete? Naš starínskí Bog, Bog naših očákov ízda živé pa či je odišeo malo on sám gori na breg, záto je znami pa vídi naše nevole, naša trpljenja, zná za naše skuzé pa naša zdíhávánja, pázi na naše boje pa nas prípráva za nebesko goščenje, šteroml ne bode konca.

Istína, ka na zemlí vsíkdár čüde ne dela, da je pa te túdi ne delao vsíkdár, kda je v mrtelnom teli tú hodo. Pa či

dnes ne dela, što ga poslušá med namí že trí dni lačen i žéden? Ešče smo ne tak na kráji — či bi pa bíli tak na kráji, poslušájmo ga verno lačni, žédní, z mantráni trí dní, dugo časa, do slednje svoje moči pa mo vídli, ka naš Bog izda živé pa dá vsa potrebna onim, kí ga z srcá lübjó.

Kaj delajo pogani za časa boja?

Kda doma zabadav predgamo, karamo, opominamo, kda se po vsem našem prízadevanjí šíri ne dobro, nego húdo, ne Kristusovo, nego šatanovo kraljestvo, te seme od nas posejano i ne sprejeto odnesejo angelske roke prek morja v poganske krajine i je sejajo v dúše, Boga še ne poznajočega z največím uspehom. Naš trüd je níkdar ne zaman. Milošča po naših trüдах sprošena níkdar ne prejde. Če jo ne sprijme tisti, za koga sem jo sproso, dobi jo drügi. Da je Judas ne šteo biti apostol, dobo je njegove milošče sv. Matjaš. Da naše ženske i dekle, možki i dečkeci ne vsi, nego vnogi ki so doma, ne sprijmejo milošče božje i neščejo pokorno, sveto, za nebo živeti, — zavržena milošča od njih stopi prek morja, se stavi pred dúšami poganov i prosi za sprejem. Pa tú je sprejeta. Preveselo gibanje se vídi med pogani, iz celoga srca íščejo pravo vero i prosijo za krst. Semen reči božje prinás odvrženo tam stoteri sad rodi.

Glejmo svedočebe, pisma misijonarov. Vsa so iz časa toga svetovnoga boja. Temne, zapuščene misijonske pokrajine v Zapadnoj Afríki so se poživele. Neki misijonar píše: „Po celoj velikoj krajini Afríkanskoga obrežja se je oživela zvuředna žela po povrnenjí. V Benini so glavárje nekoga pokolenja trumoma prosili apoštolskoga vikara za misijonare. Ali namesto treseti, keliko so jih občine prosile, njim samo tri more dati.

Na slonokoščenu obrežji celi roji poganov prihajajo v katoličanske cerkve, ka bi se v njih pripravljali na povrnenje. V Nigerio so prišli poganje i prosijo verooznaitele.“ Drugi misijonar te krajine piše, ka je k njemi prišlo pogansko odposlanstvo prosit misijonare i napravilo 120 kilometrov dugo pot v te namen. V tretjem mesti te pokrajine so poganje že naprej zozidali cerkev z tem vtupanjem, ka tak hitrej dobijo duhovnika. Missionar iz Ugande piše, ka se je njegova senja vresničila. Vse vre k Kristuši. Cerkve so prenatlačene povsod. Ešče v tistih vesnicah, kje so les molili za Boga, je velika naklonjenost do krščanstva. Kre Tenda-Lagune ležečih devet vesnic je prosilo misijonare. Vsi so naznanili, da ščejo katoličanci postati.

Glejmo Indio, to veliko, lepo, bogato deželo, štera tiči pod angležkov oblastjov. „V Haiderabad pušpekiji, — piše misijonar, — ne mine tjedan, da ne bi iz štere vesi poslaniki prišli prosit misijonare, ka bi je pripravili za vstop v Matercerkev. Dozdaj smo že više sto vesnic dobili. Da z Europe zdaj ne dobimo pomoči, kabi službe za katehiste i vučitele nastavljali, smo ne mogoče teliko poganov včiti i krstiti.“

Iz divjih gor Birme piše misijonar, ka so inda tū cele moči mogli napnoti, naj samo edno ves moro na krščanstvo spraviti, zdaj pa z tistim trūdom vnoge vesnice pripelajo k Jezušu. Edno je samo boli, ka nemajo zadosta sredstev za rešenje dūš. (Misijonarom dajmo i ne ma gizdo i neredno pijačo, pa dūše dobimo za plačo, dūše, štere so vredne samoga Boga, neskončno plačūvajočega Boga! Vr.)

Na Kitajskom je najbolje veselo gibanje. Neki francozki misijonar poroča, ka više stojezer kitajcov vsakoga stana se da od l. 1915. na leto krstiti.

Kda prinas najmenši veter skušnjav, poželenj z krčme v krčmo, z edne grešne prilike v drugo, z menjšega blata greha v kaližo meče pleve, — slabe dūše, — tečas prek morja v žitnico svojo, v Matercerkev spravlja Kristus svojo čisto pšenico. Milost njegova dela to, milost, štero so sprosil dobre i zavrgle vrazje dūše.

(Po: *Die Weltmission der kath. Kirche.*)

Bojna.

Sv. Terezija piše od sv. Jožefa, ka njoj je vse dao, česa ga prosila. Poštenjé njoj je tūdi obrano. Mir njoj je spravo pred ogrizavalci. Pa ga te ešče ne častila Maticerkev za svojega pa-

trona, čeravno je bio te. Keliko bole bo zato zdaj pomagao, v teh vihernih dnevah, kda slednje dete more znati, ka je on varivač vsega krščanstva, *če mo ga prosili pomoči.* Včinimo to k njegovomi godi. Prosimo sv. Jožefa naj da zmago Matercerkvi, naj pomaga sveti, ka Jezusova vera zmaga, pravo krščanstvo. Jeli, ka včinimo to?

Poročila z bojišč so ta:

V Perziji so Rusi opet do rok dobili *Hamadan* mesto i Türke nazaj porinoli. — V *Mezopotamiji* Angleži teško ido naprej proti *Bagdadi*, 80 km. daleč so ešče do mesta. — Ruski napadi so v Karpatih odbiti. — Talijani se pripravljajo na deseto offenzivo. — Pri *Maas* reki so Nemci zavzeli francozke postojanke; *Bapaume* mesto so spraznili. — Portugalska vojska je prišla na Francozko. — Na Sredozemskom morji ladje ne vozijo, znova je potopljeno više 40 jezer ton nosečih ladij. — V Wolhiniji se začinja močna strelba.

Dom i svet.

Novi poveljnik naše vojske je *Arz* general. Dozdajšnji, baron Conrad, je dobo od kralja odlikovanje, naime veliki križ reda Marije Terezije. Talijani se bojijo, da de Conrad vodo offenzivo proti njim i zato je odstopo višjemi poveljstvi.

Stoletnico obhaja letos madjarsko slovstvo, posebno pesništvo. Letos je stolet, ka je v *Szalonti* rojen *Arany János*, največji pesnik madjarski.

Meksika. Nemčija je poslala pismo Meksiki, v šterom njeno pomoč prosit proti Ameriki, če bi njoj ta boj napovedala. V pismi ponūja Nemčija peneze Meksiki i nešterne države Severne Amerike i z ednim tūdi oprosi Meksikausko vlado, naj z Japonci zvezo naredi proti Ameriki. To pismo je prišlo Amerikancom v roke, šteri potom Nemce krivijo, ka se vstajo na otoki Kuba tūdi oni napravili i ka hujskajo celo Južno Ameriko proti njim.

Kitajsko. Na prigovarjanje naših sovražnikov Kitajsko nameni pretrgati diplomacijsko zvezo z Nemčijo, dobi pa brš za to peneze.

Naš odgovor Ameriki. Naša vlada je Ameriki odgovorila na njeno pitanje, kak nameni postopati z podmorskimi čuni proti nepristranskim državam, to je štere neso v boji, ka s podmorskimi čuni nameni hitrej konec napraviti boji i nepristranski držav ladje so same odgovorne za nevarnost, če do tam vozile, kde naši čuni hodijo.

Odpravljena kaštiga. Nas apoštolski kralj je zbrisao kaznen privezūvanja pri vojakih. Odsehmo več ne do za prste obešeni.

GLÁSI

Od naših vojakov. *Mrtev je: Fuje* Mihal, pešak 309. pp. z Prosečkevesi. Srce Jezusovo. bodi smileno njegovoj dūši i okrepi vse za njim žalūjoče. — V vodo je spadno pionier *Kūzma* Jožef z Tropovec a rešen je i spravljen v Komarom v bolnišnico.

Petrolja dozdajšnjega kak trgovinski minister naznanja, samo polovino dobimo, dugši so praj že dnevi.

Novi čas se letos znova vpela i začne se že z prvim aprilom.

Baron Farkas, stotnik. Tak se je predstavo gospodski vojak na bečkom vlaki dvema gospodoma i njima milostivno dopūsto, ka smeta v njegovom kupēji potūvati i ponūdo njima ešče kupičko konjaka. Se ve da sta gospoda ponūdbe prijaznoga stotnika, šteroga prsi so pune bile z vojaškimi odlikovanji, ne mogla odvrči. Pila sta i včasi tūdi zadremala. I kda sta se prebūdila, njima je 8000 kor. falilo. K sreči je g. baron ne mogo odskočiti, žandarje so ga zgrabili, gnali na redarstvo, kje so ga spoznali, ka je *Schreiber* Dionizij, svetoznan falot, kasovrtec, šteri se je malo predtem rešo voze pētletne. Kda so njemi njegovo pravo fotografijo pokazali, je zamero pa pravo: z faloti jaz nemam nikšega posla. — Vkanljiv je svet.

40 jezer párov obūteli je v Budapesti redarstvo pri 15 trgovcah zaséglo, zato ka so škornji meli papirnate podplate ali zakeljene tak slabe, ka od dva tjedna v najlepšoj poti duže ne bi držali. Za 30—40 kron so tržili to slabo blago i zato prišli pred sodnijo zavolo vkanjūvanja.

Belice se ne smejo rekvirati i njih izvažanje ne prepovedati. Tržci pa moro meti svedočanstva. Z edne v drugo županijo kaj voziti ne morejo podžupani prepovedati. Tak je odrédo baron *Kürthy*.

„Zbogom drage žene, deca, starišje, rodbina, sosedje i vsi Slovenci. Mi idemo v Romansko. Molite za nas, zročite nas Preč. Dev. Mariji i Srci Jez. v obrambo, ka pridemo k vam srečno domo: *Matko* Števan z Adrijanec, *Lončar* Štefan, desetnik z Doljendavskih vrhov, *Lončar* Jožef z Noršinec, *Rogan* Alojz z Sodišinec, *Kūzma* Kolman z Pužavec, pešaki 48. pp.“

Trpljenje Kristusovo obhaja Maticerkev v postnom časi. Vsaki pošteni krščenik, če ne bi bio boj, bi na to mislo i ne po krčmah blodo, keliko bole se more v bojnom časi pohājanje krčme opūstiti. Križna pot, po njej pa krčma. Ide to?

Blagoslavljanje. Dnes teden sta se blagoslovile podobi sv. Janoša i sv. Alojzija na Cankovi. Podobi sta darivale gd. Pitzova i gospa Voglerova. Nova lepa cerkev dobi v kratkom tudi luster, šteroga je kupila domajinska i topolovska mladina.

Hindenburg boter. Svetoznan glasoviten nemški vojvoda Hindenburg je veliko čast dobo. Za kumo je pozvan k vnuki nemškoga casara. Toga sin, Joahim, pruški kraljevski vojvoda ga je izvolo, naj bo njegovami sini boter, šteromi je tudi dao njegovo krstno ime: Pavel.

Iz zahvalnosti pošle *Nemec* Ferenc, pešak 83. pp. z Dankovee, evangeličanske vere, na podporo Marijinoga Lista in Novin, zato ka ga je Bl. D. Marija dozday občuvala vse nesreče i milo prosi slovensko čtenjé, Novine in Marijin List. Te penzeze je pa dobo pri odlikovanji zavolo junaštva.

Slovenskim deklam, ženskam, moškom, dečkom naznanim, da hodim na Moravskom po rekviranji. *V krčmi sem ženske i dekle nikdar ne najšeo, moški ne spiyejo več kak kupico pive ali frtao vina*, si ljubeznivo pogučavlejo i zatem mirno domo odhajajo. *Cerkve so natlačene* ešče delaven den, *gizde nikše pri nikom*, dekle i ženske so v čarno oblečene. *Hiše i kuhinje so snašne*. V kuhinji je stao napisek: *Snažna kuhinja, zdrava hrana, krepí dūšo in telo.* — *Edšid Štefan*, pešak 83. pp. z Gede-rovec.

Nové dače. Od lani mao je vpelana troja dača na olehšanje neštetoga državnoga terha. Prva je *dohodka dača*. Plača jo vsaki, ki više 10 jezer kron dohodkov ma na leto ali doma, ali zvūna domovine. Druga je *vrednošče dača*. Plačajo jo zvūna navadnih davkov tisti, ki ladajo z vrednoščov, štere cena je više 50 jezér koron, ali takšo vrednost, čeravno je ne njihova, vživajo. Ki od deset jezér koron dohodkov menje majo, samo polovino vrednošče dače platijo. Tretja je *vojnoga dobička dača*. Plačajo jo samo ednok tisti, ki so za časa boja od navadnih dohodkov vekše meli. Plačajo jo 1) družtva. če so mela od 10 jezér kron več dobička, i 2) osebe, če so od 13 jezér kron več dobička mela leta 1914, 1915 i 1916.

Ide vlaka brez brane. Ruski inženir Mehničenko je izmislo takši plūg, ka noži, šteri so na desko vtrjeni, brazdo ščista razdrobijo, da ne trebe več vlačiti. Ruska vlada njemi je dala zato več jezer rublov dara.

Pozdrav pošilajo i se veselijo slovenskomi čtenji: *Prkič* Jožef, četovodja, *Bešan* Jožef, domobranca 18. dpp.,

Kavaš Balaž z Beltinee, *Karika* Ferenc z Törnšiča, *Kirée* Ivan z Hotize, vojni peki, *Sraka* Janoš četov. z Gančan, *Antolin* Mihal z Odranec, ranjenca; *Mukič* Ludovik, domobranec 14. dpp. pri strojnih puškah; *Flisar* Štefan, topničar; *Rogač* Ivan, predmešter telefonski; *Prkič* Franc, poddesetnik, paziteo delavcov; *Sarjaš* Andraš, telefonist, z Črenovec; *Horvat* Gregor, domobranec 20. dpp.; *Sobočan* Franc, topničar, z Gomilic; naznanja tudi, da je jako dosta vukov v Galiciji, do strelnih jar-kov pride živež iskat.

Vūpanje do Bl. D. Marije. „Srčno vas prosim, spišite me notri v družbo od Marijine sedmére radosti. Doma sem šteo že stopiti, samo da nas je premalo bilo i vūra mojega odhoda je prle prišla. Nemamo se v nikom bole vūpati kak v njej, ona nam je zagovornica, tolažnica i priprošnica pri Bogi. Ona nam sprosi vse milosti, štere potrebujemo za dūšo i telo. V njeno obrambo se podam, njeni otrok ščem biti, naj me čuva i varje, najbolje, da v smrten greh ne privolim i naj drži tudi svoj sveti plašč ober mene, ka me niedna sovražna krugla ne dobi. Če bi pa tak G. Bog dokončao, ka bi me z toga sveta zbrisao, te naj me ta dobra mati pela za roko tá gori v sveto nebo. Prosim potrebne navuke za to bogoljubno življenje.“ *Kolenko* Ivan, sapór 5. st. z Črenovec. — Ki tak veliko vūpanje položi v Bl. D. Marijo, je globoko v njeno srce spisan i nikdar ne bode z njega zbrisana. Vr,

Pošta.

Veršec Bara. Grabovnica. Od pšenice ste mogli dobiti karte; te pošlite na dačni ured, tam penzeze dobite. Brezi kart pa nej. **Ana Halsedl. Gerlinci.** Več ne morem preminiti. Naj pove gospodi plebanoši. **Keréc Št. Posečkaves.** *Fujs* Mihal pešak 309. pp. iz 9. stotuije je lani okt. 9. junaško smrt pretrpo. Sporoči njegovim tužnim domačim. **Zelko Marka žena. V. Polana.** Več ešče ne mogoče zvediti, kak da je mož lani jun. 21. premino. **Karolina Gomboc Obranja.** Prišli so. **Benkič Števana žena. Vadarci.** 79. Okt. 5. je mož zgrabljen.

100 litrov domače pijače

Elpis!

vkrepčevalne, tóčne in žejo gaséče si more vsaki sam napraviti za male stroške. V

zalogi so: ananas, jaboka, grenadina, maline, muškateleka, meta, pomaranče strašnica in višnja. Neuspeh izključen. Ta domača pijača se pije po leti mrzlo po zimí pa vroče namesto ruma. Snovi z natenčnim navodilom stanejo K 12 poštine prosto proti povzetji. Za kmetijstva, vekša hišna gospodarstva, delavnice, tovarne i. t. d. je to sredstvo velikanske vrednosti, ker se delavci s tov pijačov okrepčajo ne da bi bili pijani ali pa da bi zgubili na delavskoj zmožnosti

Janez Grolich, drogerija „pri angelju“ Brno štev. 85. Moravsko.

Naši čitatelji čuvajo se najbolje,

nevalnih ponarejenj Fellerovoga Elsafluida, če vsigdar pazijo na ime „Feller“ in na znamko „Elsa“. Mi ne delamo s temi rečmi nikak reklame za to staro preskušano domače sredstvo. Što ga šče ne pozna, naj opita zdravnik. Vporabi se pri vseh posledicah prehlada, prepíha, vlage,

proti reumatičnim bolečinam

in pri vseh zmešnjavah Vašega zdravja. Predbojske cene: 12 malih steklenic, ali 6 dvojnih, ali 2 špeciálnivi franko 6 K; 36 malih, ali 18 dvojnih ali 6 špeciálnih steklenic franko 15 K 40 fil. Pravo samo pri E. V. Feller lekarniki v Stubici, Centrale št. 146. Horvatsko. Fellerove poganjajoče rebarbar pilule (6 škatulic 4.40 K franko) nosijo varovalno znamko „Elsa.“

Velika dobrota

za vsakoga je Fellerova toaletna in umivalna pastilja z znamko „Elsa“. Kelikokrat je uporaba teh pastilj velikoga haska

in vžitka neš čemo tú naštevati, ka bi nas to dovedlo predateč: samo nekaj lastnosti teh jakih umivalnih pastilj ščemo tú navesti našim čitatelom.

Fellerove toaletne umivalne pastilje z znamko „Elsa“ se uporabljajo v prvoy vrsti za vsakdanašnje čuvanje obraza in rok in sploh celoga tela, posebno proti pūščajcom, celo prijetno za umivanje tela, za otroške kopeli, pri potenji nog, pri ranah, kak tudi za vsakdanašnje čiščenje zob, za izpiranje nekoliko zacejenih ran itd., itd. Uporaba je celo enostavna:

Kak univalna voda: zadošča ena tableta za škač vode; pastilja se dene v vodo in se taki raztopi.

Proti pūščajcom: v ¼ litri tople vode se raztopi ena pastilja in s to vodov se večkrat naden namažejo izpūščaji. (Istočasno se toplo priporča uporaba Fellerove pomade za kožo „Elsa“, 1 lonček 2 K)

Za umivanje glave: 2 pastilji se raztopita v skledi vode.

Za otroške kopeli: zadošča kak dotatek 2—4 pastilje, za cele kopeli v kadi se mora porabiti naenkrate do 10 tablet

Proti potenji nog: 2 tableti na škač vode. Ravnosak za ožuljene noge.

Za izpiranje vūst in zob: zadošča ½ tablete na kupico vode.

Fellerove prave toaletne umivalne pastilje z znamko „Elsa“ je mogoce uporabljati se v mnogih drugih slucajih. Cena je nizka. En karton za poskusno 1 K k zavitki Fellerovoga „Elsa-fluida“ Sto hocé Fellerove toaletne umivalne pastille narociti posebi dobi 4 kartone poštine prosto za 5 K. Pred ponaredbami se obvarujemo, ce narocamo naravnost pri izdelovatelí in naslovimo razločno: Lekarnar E. V. Feller, Stubica Centrala br. 146. Horvatsko.

^vŠest dni med mrtvimi.

Grmenje topov se je čulo iz daljave. „Bog nam bodi milostiven, Rusi idejo!“ so zdihavali ljudje v Žešovi, malo katoličanski občini v Galiciji; spravljali so vkup vse, kaj bi lahko seboj vzeli in se pripravljali na beg.

Samo ednoga so nikak ne mogli nagučati, naj ide z njimi čeravno so ga hlapci in dekle zapustile, čeravno njim je on sam svetovao (tanačüvao), naj bežijo pred prihajajočimi Rusi prek meje na Vogrsko. Bio je to stari župnik (plebanuš) Polcevič. Za nikoj je ne šeo vestni duhovnik zapustiti na njega zavüpano cerkev, čeravno je bilo pri njem več moških iz vesi, ki so ga silili, naj pobegne z njimi, če njemu je življenje drago. Liki vse prošnje so nikaj ne pomagale, plebanuš Polcevič je meo samo eden odgovor: „Šo bom, če de me moj püšpek zvao, ali če de Vsemogočnoga volja tak.“ — In tak je ostao v samotnom župnišči (farofi) pri svojoj dragoj cerkvi, ki je z male višine tak prijazno gledala v dolino.

Bilo je proti večeri. Streljanje se je čulo bliže in bliže. Z velikov žalostjov je duhovnik popoldne gledao, kak zadnji farniki zapüšćajo mesto. Vsem je dao svoj blagoslov na dugo, težavno pot. Nato je šo v cerkev, poklekno pred podobo Matere Bože in molo za obrambo in za odvrnitev nevarnosti od svojih farnikov, s šterimi je že četrt (ftrtal) stoletja delio žalost in veselje.

Nekaj kuražnih mož iz vesi je še enkrat pokazalo svojo lübezen in vdanost da svojega düšnoga pastira. Ne so hteli samoga zapüstiti in divjosti sovražnikovej izpostaviti slabotnoga starčka, ki je njihovo zakonsko zvezo blagoslovo, njihovo deco krsto, ki je mnogokrat v vihéri in deži, v zimskom mrazi hito po božnih potah na vüre daleč k njihovim betežnikom in njim prineso tolažbo in sveta svetstva.

Grmenje topov se je že razločno čulo, celo krugle iz pušk so tüpatam prišle do vesi. V večernom mraki je prikoralo nekaj mož v župnišće, na čeli njim močni veški kovač Ibkov. Našli so duhovnika, kak je v svojoj hiži klečao in molo.

„Gospod župnik“ spregovoro je kovač, „ali resan hoćete, da vas Rusi onećastijo? Pobegnite z nami v varno zavetje v bližini Žešova; znamo za mesto, gde nas sovražnik ne najde. Tam tüdi lahko počakamo, ka je naši pa preženejo. Dugo znamka to tak ne de trpelo.“

Duhovnik je majao v svojov srebrno belov glavov. „Molite se, dragi ljudje.

Jaz ne bežim pred nevarnostjov. Vaš plebanoš mora ostati pri hiži božoj; či ta spadne pod podivjanostjov sovražnikovov, te naj mene tüdi bujejo. „Vola Gospodova naj se zgodi!“

„Gospod župnik“, prosili so ga možje, „bežite z nami, tečas kak je čas! Pomislite, divji kozaki ne poznajo smilenja! Püstošili, požigali morili bodo; tem zverinam je nikaj ne sveto.“

„Naj samo pridejo, je odgovoro duhovnik mirno, jaz sem pripravljeni. Sveta Devica, šteroj sem priporočo svojo faro in cerkev, naj poslühne moje prošnje.“

„Sam naš župnik ne sme tü ostati,“ se je obrno kovač proti možom. „Nezahvalnost, vnebokrićea nezahvalnost bi bila či bi zapüstili njega, ki nam je teliko dobroga vćino, v nevolah telikokrat pomagao. In če se nieden od vas ne odloči, bom ga jaz sam brano tečas, kak bom samo eden prst na roki mogeo gibati.“

„Mi tüdi ostanemo,“ so zatrdjavali ovi. „Brez svojega župnika ne odidemo. Če že mora tak biti, šćemo z njim mreti.“

„Čuvajte se, vrli možjé“ je pravo plebanuš Polcevič s suzami v očah. „Sile ne smete rabiti, to ne bi bilo spametno; pred tem vas odločno opomenim; v bojnih ćasah nema slab nikše pravice. B z velike težave vas spokolejo. Stari sam že in ne mam kaj zgübiti na sveti. V imeni božem, nehajte me samoga!“

Veliki krić in žvenket orožja se je zaslišao s ceste v hišo.

„Čüjte, čüjte!“ zakrići kovač, „sovražnik je tü, prle kak smo mislili.“ Možje so hiteli po stopnicah v predklet.

Šest divjih, surovih Kozakov je pridrlo noter in so začnoli sekati po možah. Kovač se je šće najduže brano, dokeč ga je ne vdarec s puškinim kopitom omamo in podro na tla.

Nato so vdrli divjaki po stubah v hišo prestrašenoga župnika in s silov zahtevali od njega peneze in drüge vrednostne raći. Trepetajoći starec njim je ne mogeo vćasi odgovoriti. Orjaški dugi kozak ga prevrže na blizu stojećo posteljo in njemu nastavi nož na prsi.

„Nehajte me, nehajte“ jecljao je župnik, „vé vam pa dam, kaj imam. To imate kljüć od omara, tam najdete v prvom prećnjeki 600 koron. To je vse, več ne mam.“

Vzeo je kljüć iz žepa in njim ga je ta dao.

Püstivši starčka so Kozaki prerovali vse prećnjeke v omari. Te ugoden trenutek je šteo župnik porabiti in nad

nad dveri vujti. Smileni Bog! Pri dverak je s satanskim obrazom zrežao na njega eden od razbojnikov, ki je ostao tam za stražo.

„Stoj!“ zagrmí na starćeka, tak ka se je omamljen obrno nazaj proti srtéli. Zraven so ga vrgli na postelj in zvezali. Šteli so šće več penez od njega. Župniki je bilo nemogoće preprićati je, ka nema več niti penez niti vrednosti.

„Čakaj ve ti že razvežemo jezik“ se je krohotao dugi kozak in je namigno ednomi izmed vojakov, naj njemu da svećo. Med tem zapšé bogomi duhovniki lampe in njemu začne med surovim krohotanjem kozakov žgati nos in vüha.

„Še ne boš gućao, trdovraten grešnik?“ se je norćaro rabelj (hohár).

Izmućeni duhovnik si je med strašnimi bolećinama zmisló na skrivno lüknjo v zidi nad postelov. Tam so bili še shranjeni penezi, nego ne njegovi: liki cerkveni. Pa še ena dragocenost: ciborij in monštrancijo je tüdi ta skrio.

Za nikoj na sveti ne bi izdao skrivnosti, čeravno bi ga do smrti mantrali.

„Še enkrat te pitam“, se zadere kozak, „poveš ali ne? Kde maš drügo vrednošćo? V župnišči se več kaj takšega najde,“ in odtekne župniki vüsta.

„Bodite ćloveški“ je stokao duhovnik, „ve vam pa nemrem več dati kak je mojega; to ste pa že vzeli.“

„Sem posvet!“ skrići kozak svojim tovarišom in šće znova začnóti nećloveško mantranje.

Župnik je bio odloćeni, priporočo je svojo düšo Stvoriteli. Ali v tom trenutki se je zgodilo nekaj neprićakovnoga.

Kratek krić in votli vdarci so se čüli na stubah. Istoćasno pridrvi orjaški kovač v hižo in začne s svojov težkov drvaricov mlatiti po presenećenih kozakah, ka so spokapali kak kolje, samo eden je vüjšeo.

Kovač je z omotice naskori k sebi prišeo in je poiskao v kleti žmetno sekiro, s šterov je najprle pri dverah stražećega kozaka bujo. Nato je šo v hižo in rešo župnika iz strašnoga položaja.

(Dale.)

Bolećine, šćegetanje i nećistosti kože odpravi Fellerov „Elza-fluid“. To je staro domaće sredstvo za ribanje, zmićvanje i obkladke. Predbojnske cene: 12 kantie poštine prosto pošlje za 6 koron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. Hcrv. Nećistost kože povzroći vćasi slaba prebava. Pomagajo proti njej Fellerove „Elza-kroglijice.“ 6 škatljic poštine prosto 4 kor. 40 fil.